

LLICENCIATURA:

Història

CURS: 2on

Codi: 29226

Assignatura: Història de Catalunya: segles XIII-XV

Tipus d'assignatura: optativa

Nº de crèdits: 6

Professorat: Antoni Udina

català

Quatrimestre:Segon

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA:

Consolidada Catalunya com a nació dins d'una estructura política superior com és la Corona d'Aragó, s'entra en un període de plenitud política i econòmica en el qual destaquen la renovació urbana, la solidesa institucional i l'expansió mediterrània. Els darrers segles medievals, però, marcaran profundes transformacions en l'estructura política i en la societat que marcaran la transició cap a l'Edat Moderna.

TEMARI:

BLOC I. LA PLENITUD POLÍTICA I SOCIO-ECONÒMICA

I. 1 L'EXPANSIÓ MEDITERRÀNIA. Factors causals. L'expansió política: Sicília, Sardenya i Mediterrani oriental. El comerç marítim: infraestructura, rutes i productes Les noves institucions i tècniques mercantils.

I.2 L'EVOLUCIÓ POLÍTICA I EL MARC INSTITUCIONAL.(1214-1339).

Els conflictes entre Monarquia i noblesa. La política exterior. Les institucions: la Monarquia, les Corts i l'administració local.

I.3 LA PLENITUD ECONÒMICA (1200-1350). La consolidació de les relacions entre senyors i pagesos. El desvetllament de les ciutats: procés formatiu, trets de l'economia urbana i emergència de la societat urbana.

BLOC II: LES TRANSFORMACIONS, POLÍTIQUES I SOCIO-ECONÒMIQUES DEL FINAL DE L'EDAT MITJANA

II.1 SOCIETAT I CULTURA A LA CATALUNYA DE LA BAIXA EDAT MITJANA. El naixement i consolidació de la literatura catalana. L'emergència de les Universitats. El llibre, mitjà de difusió de la cultura. Les biblioteques institucionals i privades.

II.2 LA DECADÈNCIA POLÍTICA DE CATALUNYA. El regnat de Pere el Cerimoniós: els problemes amb la noblesa. La política mediterrània i peninsular. Els darrers reis de la Casa de Barcelona. El Compromís de Casp.

II.3 CRISI O MUTACIÓ A LA FI DE L'EDAT MITJANA?. Els factors causals: fam, peste i guerres. La davallada demogràfica. Les transformacions en el món rural: la revolta dels remences. L'impacte de la crisi en el comerç internacional.

II.4 ELS TRASTÀMARES. El breu regnat de Ferran I. La política d'Alfons el Magnànim. Bigaires i buscaires. La guerra civil de Joan II: causes, principals esdeveniments i conseqüències. Les guerres remences i la solució final. Els primers anys del regnat de Ferran II.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

Caldrà triar entre

Batlle, Carme. L'expansió baix medieval (segles XIII-XV). Vol. III Història de Catalunya dirigida per Pierre Vilar.

o els llibres que segueixen:

Ferreres, E. De la plenitud a la crisi de la Baixa Edat Mitjana. "Bibl. bàsica d'història de Catalunya". Barcelona. Barcanova.

Ferreres, E. Mar enllà. L'expansió mediterrània. S. XIII-XV. "Bibl. bàsica d'història de Catalunya". Barcelona. Barcanova. 1993.

Varela, A i Varela, J.R. Pagesos i remences. El món rural medieval.

Barcelona. "Bibl. bàsica d'història de Catalunya". Barcanova. 1993.

COMPLEMENTÀRIA:

Abadal, R.d'. Pere el Cerimoniós i la decadència política de Catalunya. Barcelona. eds.62. 1987.

Alturo, J. Història del llibre manuscrit a Catalunya, Barcelona. Generalitat de Catalunya. 2003.

Atles d'Història de Catalunya. Barcelona. eds. 62. 1994.

Aurell, J. Els mercaders catalans al quatre-cents. Lleida. Pagés. 1996.

Batlle, C. Conèixer la història de Catalunya. Del segle XIII al XV. Barcelona. Vicens Vives. 1985.

Batlle, C. La crisis social y económica de Barcelona a mediados del siglo XV. Barcelona. 1973.

Bisson, T. Història de la Corona d'Aragó a l'Edat Mitjana. Barcelona. Crítica. 1988.

Carrère, C. Barcelona. 1382-1460. Un centre econòmic en època de crisi. 1977.

Cingolani, S.M. La memòria dels reis. Les quatre grans cròniques. Barcelona. Base. 2006.

Cingolani, S.M. Jaume I. La construcció d'un rei. Barcelona. 2007.

Cuadrada, C. La Mediterrània, cruïlla de mercaders (segles XIII-XV). Barcelona. Dalmau. 2001.

Diccionari de la Història de Catalunya. Barcelona, eds. 62.
 Els comtes sobirans de la Casa de Barcelona. De l'any 801 a l'actualitat. Coord. J.M. Sans Travé. Barcelona. Edicions 62. 2002.
 Ferro, V. El dret públic català. Les institucions catalanes fins al decret de Nova Planta. Vic. Eumo. 1987.
 Fluvià, A. de Els primitius comtats i vescomtats de Catalunya. Sabadell. 1989.
 Garcia, Arcadi. Societats mercantils medievals a Catalunya. Barcelona. 1986.
 Hernández. F.X. Història militar de Catalunya. II. Temps de Conquesta. Barcelona. Dalmau. 2002
 Lalinde, J. La Corona de Aragón en el mediterráneo medieval. Zaragoza. 1979.
 Nadal, J. Wolff, dirs. Ph. Història de Catalunya. Oikos-Tau. 1984.
 Riu, M. L'arqueologia medieval a Catalunya. Sant Cugat del Vallès. 1989.
 Sabaté, F. El territori de la Catalunya medieval. Percepció de l'espai i divisió territorial al llarg de l'Edat Mitjana. Barcelona. Fundació Vives Casajuana. 1997.
 Salrach, J.M. Història dels Països Catalans. Vol. 1, parts I-II. Barcelona. EDHASA. 1980.
 Sánchez, M. El naixement de la fiscalitat d'estat. Vic. Eumo. 1995.
 Sánchez, M. comp. Estudios sobre renta, fiscalidad y finanzas en la Cataluña bajomedieval. Barcelona. CSIC. 1993.
 Soldevila, F. Història de Catalunya. 3 vols. Barcelona. 1934.
 Treppo, M. del. Els mercaders catalans i l'expansió de la corona catalano-aragonesa en el segle XV. Barcelona. Curial. 1976.
 Vicens Vives, J. Historia de los remensas en el s.XV. Barcelona. 1945.
 Vicens Vives, J. Els Trastamars (s.XV). Barcelona. 1980, 2a ed.
 Vicens Vives, J. Juan II de Aragón (1398-1474). Monarquía y revolución en la España del siglo XV. Barcelona. Teide. 1953.

METODOLOGIA DOCENT:

Les classes s'estructuraran essencialment en les explicacions teòriques del professor, el comentari de textos documentals, de mapes i gràfics que figuren en el dossier.
 La tutoria integrada consistirà en el control d'un treball obligatori sobre Cròniques catalanes que serà fixat en començar el curs.
 Alguns dels temes tractats a classe seran objecte també de fòrums en el Campus Virtual.

SISTEMA D'AVALUACIÓ:

. L'avaluació es basarà en l'examen parcial alliberatori de matèria del primer bloc, i l'examen final. El petit treball sobre les cròniques a determinar en les tutories integrades, la participació en el Campus Virtual i una recensió optativa d'un dels llibres de la bibliografia bàsica o complementària podran pujar un punt en la qualificació final.

OBSERVACIONS:

_Caldria disposar d'un aula amb projector de transparències i canó per a Powerpoint

